

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№12

2025
dekabr

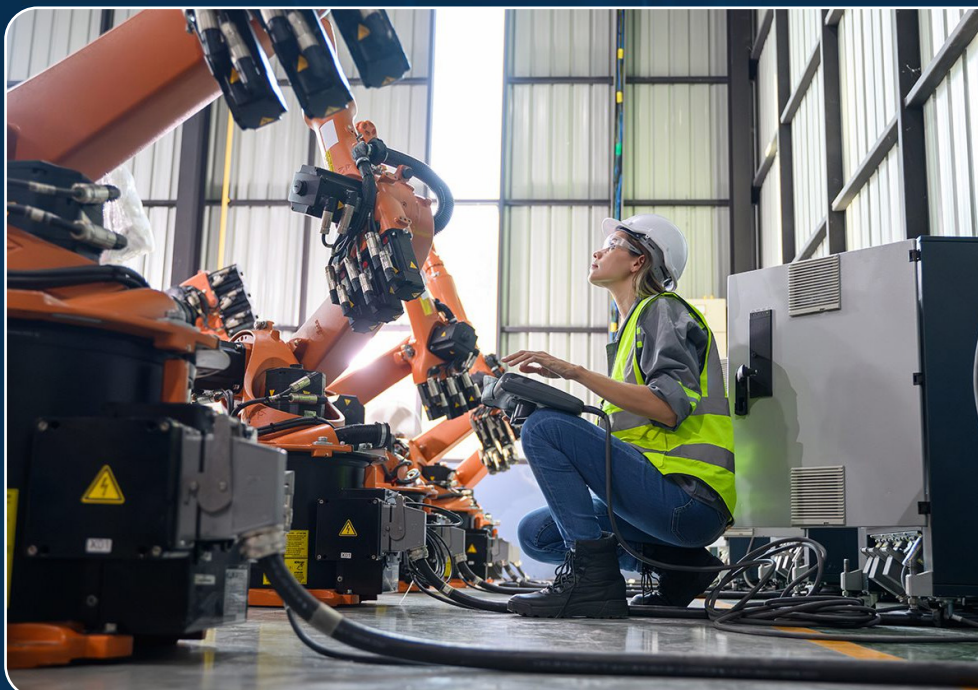

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 1466 sahifa.
2025-yil, dekabr

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RASMIY RIVOJLANISH YORDAMI (OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE, ODA) ORQALI O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISH (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT, PFM) TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	24
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Ulug'ova Maftunabonu To'lginovna	
INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN LEADING WHEAT-PRODUCING COUNTRIES.....	28
Turayeva Gulizahro	
BLOKCHEYN TIZIMLARI UCHUN XESH FUNKSIYALARNI TANLASH MEZONLARI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	32
Abduraximov Baxtiyor, Allanov Orif, Turdibekov Baxtiyor	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQARISHNI SAMARALI TASHKIL ETISH MODELLARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	39
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
ISSIQLIK AKKUMULYATORINING RAZRYADLANISH JARAYONIDA SUYUQLIK QATLAMLARIDA HARORAT TAQSIMLANISHINING BIR O'LCHOVLI MODEL	43
B.A. Hikmatov, M.S. Mirzayev	
ISLOM MOLIYASI TAMOIYILLARI ASOSIDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	49
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	
ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СИСТЕМ В ОБУЧЕНИИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ИНФОРМАЦИОННЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ.....	54
Даниярова Улбосын Куатбаевна	
YANGI TURDAGI IKKI QATLAMLI TRIKOTAJ TO'QIMALARI KO'RSATKICHLARINI KOMPLEKS BAHOLASH	58
Ergasheva Rashida Abdug'aniyevna	
HALQALI YIGIRISH MASHINASIDA BURAM UCHBURCHAGINING IP UZILISHIGA BOG'LIQLIGINI TADQIQI.....	62
Soliyev Azizbek Kamoldinovich	
НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТУРИЗМА 2030: СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА	69
Голышева Елена Вячеславовна	
STRATEGIK JARAYONNING MODELLARI	76
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
МАТЕМАТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ОЦЕНКИ СТОИМОСТИ КВАРТИР В МНОГОЭТАЖНЫХ ДОМАХ.....	81
Уринов Адхамжон Акбарович	
MATERIALLARNI MURAKKAB YASSI TRAEKTORIYALAR BO'YICHA DEFORMASIYALANTIRISHDA PLASTIK DEFORMASIYALANISH JARAYONLARI	88
A.Xakimov, X.Xakimov	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI.....	95
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
SANOAT KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH CHORA-TADBIRLARINING KETMA KETLIGI	102
Xusanova Maloxat Mengnorovna	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA LOGISTIKA XARAJATLARI TAHLILI	107
Saidova Kamola Xoshimovna	

OZIQ-OVQAT SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI	111
Tleuv Niyetulla Raxmanovich	
YUQORI MUSTAHKAM KOMPOZIT ARMATURALARDAN FOYDALANILGAN TEMIRBETON KONSTRUKSIYALARNING YUK KO'TARUVCHANLIGI VA UZOQ MUDDATLI DEFORMATSIYALARINI BAHOLASH	114
Mamajanova Odina Alisher qizi	
KORXONALARDA DAROMADLILIK KO'RSATKICHLARINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	119
Farog'at Xo'jabekova, Eshankulova Nafisa Komiljon qizi	
TEMIR YO'L INFRATUZILMASIDA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASH: CSR, ESG VA PRI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISH	124
Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN OPTIMIZING MARKETING AND EDUCATIONAL PROCESSES IN HIGHER EDUCATION	128
Sadikov Shoxrux Shuhratovich	
BANK FAOLIYATIDA "YASHIL" MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	133
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI	139
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
BOSHQARUV PSIXOLOGIYASIGA DOIR MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	145
Aripov Oybek Abdullayevich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARALARI	150
Karimov Nodirbek	
УТИЛИЗАЦИЯ ПОБОЧНЫХ ПРОДУКТОВ ПЕРЕРАБОТКИ ХЛОПКА ДЛЯ СИНТЕЗА АНТИКОРРОЗИОННЫХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ.....	155
Ситмуратов Тулкинбек Сабирбаевич, Баходиров Худайберган Баходир угли	
SANOAT KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	163
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATIDA XORIJIY INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	168
Nazarova A.N.	
АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ СИСТЕМА РАСЧЁТА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ СОТРУДНИКОВ ОРГАНИЗАЦИИ	172
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
BLOCKCHIAN, IOT (INTERNET OF THINGS) NING IQTISODIY SOHALARDA QO'LLANISHI	178
Avazov Ergash Xidirberdiyevich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI MOLIYAVIY BOSHQARISHNING JORIY HOLATI VA EKONOMETRIK TAHLILLAR ASOSIDA KELGUSI YILLAR PROGNOZI.....	182
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ XO'JALIGI KLASSTERLARI MOLIYAVIY HOLATINING NAZARIY JIHATLARI	190
Dildora Yuldasheva	
TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINING HOLATI	194
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
MAHALLA BUDJETI VA SOLIQLARNING YIG'ILUVCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	

BUDJET TASHKILOTLARIDA QURILISH-TA'MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING USLUBIY JIHATLARI.....	206
<i>Azizova Zilola Lochinovna</i>	
KOSHI – BUNYAKOVSKIY – SHVARS INTEGRAL TENGSIZLIGI VA UNING IQTISODIYOTDAGI ROLI.....	212
<i>Saipnazarov Shaylovbek Aktamovich</i>	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННЫЙ СЕКТОР УЗБЕКИСТАНА: ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ, ПЕРЕРАБОТКА БИОМАССЫ И СТРАТЕГИИ СОКРАЩЕНИЯ ПОСТУБОРОЧНЫХ ПОТЕРЬ	219
<i>Эгамбердиев Хумоюн Хамрокулович</i>	
HOVUZ BALIQCHILIGI XO'JALIKLARIDA REJALASHTIRISHNING MUDDATLARI VA BOSQICHLARI	227
<i>Dosmuratova Shaxista Kengashovna, Menglikulov Bakhtiyor Yusupovich</i>	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	233
<i>Ergashev Jamshid Jamoliddinovich</i>	
KON-METALLURGIYA KORXONALARINING KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA KPINING O'RNI VA AHAMIYATI.....	237
<i>Ergashov Botirjon Ergashovich</i>	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	245
<i>Ahmadjanov Ilyosbek</i>	
ACCELERATING SOCIOECONOMIC DEVELOPMENT IN RURAL AREAS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES: A COMPREHENSIVE ANALYSIS	250
<i>O.Q. Xudayberdiyeva, Z.B. Negmatullayeva</i>	
ISSIQXONALARDAN FOYDALANISHNING OZIY-OVQAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI BO'YICHA MUAMMONI ASOSLASH VA UNING MILLIY MANFAATLARGA ALOQADORLIGINI ANIQLASH	256
<i>Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li</i>	
NAMANGAN VILOYATIDA DON MAHSULOTLARI NARXLARINI SHAKLLANTIRISHDA BOZOR TAJRIBASI	260
<i>Bahriddinov Jahongirbek Ravshanjon o'g'li</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING JAHON TAJRIBASI: MUAMMO VA ISTIQBOL	264
<i>Mamadaliyev Akmaljon</i>	
ПОВЫШЕНИЕ СОЦИАЛЬНОЙ ЗНАЧИМОСТИ НАЛОГОВ В НОВОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ.....	269
<i>Зайналов Джахонгир Расулович</i>	
FARG'ONA VODIYSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI	274
<i>Murodxiyeva Feruza Majidovna</i>	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI BARQARORLIGINI TA'MINLASH STRATEGIYALARI.....	280
<i>Abduliyeva Gulshan Maxmudovna</i>	
LABOR MIGRATION IN UZBEKISTAN: SOCIO-ECONOMIC TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS	285
<i>Razakova Barno Sayfiyeva</i>	
U-NET BASED POLYP SEGMENTATION ON KVASIR-SEG DATASET: PERFORMANCE EVALUATION AND COMPARISON WITH STATE-OF-THE-ART METHODS	289
<i>Mukhriddin Arabboev, Shohruh Begmatov, Sukhrob Bobojanov</i>	

IQTISODIYOT TARMOQLARI VA SOHALARI RIVOJLANISHIDA SUN'IIY INTELLEKTDAN FOYDALANISH MASALALARI	300
Davletov Islambek Xalikovich, Normirzayev Ulmasjon Muzaffarjon o'g'li	
IQTISODIYOTDA SAMARALI RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH SHART-SHAROITLARI VA OMILLARI	304
Karimova Iroda Abdusattarovna	
"MENING MAKTABIM" LOYIHASINI OMMALASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	311
Dilshod Pulatov, Xamidaxon Akbarova, Dildora Mirzayeva	
ISSUES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE EDUCATION MARKET	320
Inomiddin Imomov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДА ОЦЕНКИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С УЧЕТОМ СТЕПЕНИ НОВИЗНЫ И ЭФФЕКТОВ	324
Алиева Эльнара Аметовна	
ИНТЕГРАЦИЯ ЦИФРОВЫХ БИЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В СИСТЕМУ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	331
Назарова Гулчехра Нурмуханбетовна	
ECONOMIC GROWTH: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECT	336
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
AGROKLASTERDAGI XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLAR O'RTASIDAGI O'ZARO ALOQALAR MEKANIZMINING BUGUNGI HOLATI	342
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
SIMSIZ ALOQA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA TEMIR YO'L STANSIYALARIDA POYEZDLAR HARAKATINI TASHKIL ETISH	350
Jonikulov Egamberdi Shavkat o'g'li	
GENDER SIYOSATI VA DEMOGRAFIK O'SISHNING INSON KAPITALIGA TA'SIRI	357
Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
СОСТОЯНИЕ ВИТАМИННО-МИНЕРАЛЬНОГО ОБМЕНА (ВИТАМИН D, КАЛЬЦИЙ, МАГНИЙ, ФОСФОР) У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА С ОСТРОЙ ПНЕВМОНИЕЙ НА ФОНЕ ВЕГЕТАТИВНЫХ ДИСФУНКЦИЙ	364
Абдурахмонов Жасур Нематович, Шарипова Олия Аскаровна, Бахронов Шерзод Самиевич	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TARKIBIY TUZILISHI	373
Kalandarova Elnura Muzaffar qizi	
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ АО ХУДУДГАЗТАЪМИНОТ	377
Хусанов Дурбек Нишанович	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTIDA NAZORAT GABARIT QURILMALARINING ZAMONAVIY HOLATI, TAHLILI VA HARAKAT TAKRIBI GABARITLARINI ANIQLASH USULINI TAKOMILLASHTIRISH	384
Xidirov Erkin Irgashovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISH VA SAMARALI TAQSIMLASHDA RIVOJLANGAN XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	391
Amanbaev Amanali Ortazbaevich	
GLOBAL DARAJADA FAOLIYAT YURITADIGAN BRONLASH TIZIMLARINING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI	396
Ismatillaeva Sitara Sayfidin qizi	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA INFRATUZILMA LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI	403
Akmal Shodiyev	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRUVCHI KORXONALARDA LIZING MUNOSABATLARI HISOBİ	408
Inamov Abdusalom Muhamadovich, Inomov Sardor Abdusalomovich, Inomov Hasanboy Abdusalom o'g'li	

O'TKIR BRONXOLIT BILAN KASALLANGAN BOLALARDA KATAMNEZNING EKOLOGIK OMILLAR TA'SIRIDA UZIGA XOS KECHISHI.....	412
Azimova Kamola Talatovna	
THEORETICAL ASPECTS OF STUDYING CONCEPTS RELATED TO YOUTH TOURISM	416
Norboyev Allayor Ismoilovich, Mansurova Zebuniso Abdurashidovna	
THE ESSENTIAL STRATEGIES WAYS OF SERICULTURE INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	420
Khojimatov Ravshanbek Rasuljonovich	
BLENDED LEARNING PLATFORMASI KANSEPSIYASI, ARXITEKTURASI VA FUNKSIONAL TUZILMASI.....	425
Qobulova Madina Tuxbatillo qizi, Mirzaaxmedov Muxammadbobur Karimberdiyevich	
ASALARICHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING AHOLI DAROMADLARI VA FAROVONLIGIGA TA'SIRI: IQTISODIY TAHLIL VA EKONOMETRIK BAHOLASH	430
Kuanishbay Berdimuratov	
MARKETING EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHGA OID XORIJIY YONDASHUVLAR TAHLILI	434
Sobirov Azizbek Avazbekovich	
УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ОРГАНИЗАЦИИ	443
Бабахонов Бабуржон Шухрат угли	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA SOLIQ IMTIYOZLARINI QO'LLASH MASALALARI.....	449
Ibroximov Muxammadjon Abdullajanovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA LOGISTIKA BOSHQARUVINING RAQAMLI MODEL VA UNING SAMARADORLIGI	453
Olimova Bahora Shuxratovna	
СУЩНОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	463
Муминходжаева Дилноза Рамизовна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И АНАЛИТИЧЕСКИХ ПЛАТФОРМ	468
Дурманов Акмал Шаймарданович	
УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ СОЦИАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ: ВЫЗОВЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РЕФОРМ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ И ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	477
Холмуратов Джахонгир Салимбек угли	
O'ZBEKISTONDA XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISHDA TIJORAT BANKLARINING ROLI.....	483
Yuldashev Erkin Xusanovich	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA-INNOVASION JARAYONLARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	489
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
AGROKLAsterLARDA ICHKI SOTISH JARAYONIDA TRANSFERT BAHOLARNI BELGILASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	495
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF MICE TOURISM AND ITS ADAPTATION TO THE CONDITIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	501
Ilkhomova Gulnoza Zayniddin kizi	
MUHANDISLIK KONSTRUKSIYALARIDA MURAKKAB SIRTLARNI CHIZMA GEOMETRIYA YORDAMIDA TAHLIL QILISH.....	507
Qutbtiddinov Hikmatillo Qudratillo o'g'li	
TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	512
Umarova Munira Muxitdinovna	

JINDAARRALI SILINDR TISHLARIDAN TOLANI AJRATISH JARAYONINI HAVO OQIMI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRUVCHI ENERGIYA TEJAMKOR QURILMANI MODELLASHTIRISH.....	516
Mirzakarimov Mirsharofiddin Mirzaabdurahimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI TOMONIDAN ISHLAB CHIQUARILGAN MAHSULOTLARNI XORIJGA EKSPORT QILISH MEKANIZMLARI	524
Matkarimov Anvar Tajimatovich	
MUHANDISLIK KONSTRUKSIYALARIDA MURAKKAB SIRTLARNI CHIZMA GEOMETRIYA YORDAMIDA TAHLIL QILISH	528
Qutbtiddinov Hikmatillo Qudratillo o'g'li	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINI SOLIQ NAZORATINI AMALGA OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	533
Ismailov Bobir Salomovich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA KAPITAL QO'YILMALAR XUSUSIYATLARI VA ULAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH	540
Baxriyev Muxiddin Sheraliyevich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA ASOSIY VOSITALAR VA ULAR BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI.....	545
Fayzullayev Murodjon Nematulayevich	
O'ZBEKISTONDA KLASSTER IQTISODIYOTI: INVESTITSİYALAR, EKSPORT VA SANOAT ISHLAB CHIQUARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI (2022-2024-YILLAR KESIMIDA).....	550
O'rinboyev Ulug'bek Otabekovich, Jabbarov Majidbek Erzodovich, Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
GLOBAL YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA EKOLOGIK, IJTIMOY-IQTISODIY OMILLARNING TAHLILI	556
M.M.Muminova	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SMART TURIZM SHAROITIDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON ISTIQBOLLARI	565
Najmidinov Azizbek Bahrom o'g'li	
ТЕКУЩИЕ УГРОЗЫ И ВЫЗОВЫ, СВЯЗАННЫЕ С МИГРАЦИОННЫМИ КРИЗИСАМИ	571
Бегматов Хусанбек	
ELEKTRON TIJORAT SEKTORI UCHUN ONLAYN REKLAMA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	575
Rajabova Dilbar Ixtiyor qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA O'ZBEKISTON MEVA-SABZAVOTCHILIK SOHASIDA MAHSULOT YETISHTIRISHDAN TORTIB UNI BOZORGA CHIQUARISHGACHA BO'LGAN JARAYONDA NEYROMARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	582
Sadiy Shukrillo Asatillo o'g'li	
YOSH TADBIRKORLAR FAOLIYATIDA INNOVATSION G'OYALARNING AMALIY AHAMIYATI	590
Ergashev Oybek Xaydaraliyevich	
ТЕХНОЛОГИЯ НЕТРАДИЦИОННОГО СБАЛАНСИРОВАННОГО КОМБИКОРМА, С ОБОГАЩЕННЫМ БЕЛКОМ И ФЕРМЕНТАМИ СОСТАВОМ ИЗ ГРИБКА PLEUROTUS OSTREATUS.....	594
Ниезов Хусан Ниез угли	
MINTAQAVIY RIVOJLANISH INDIKATOR TIZIMINING AHAMIYATI	601
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH BO'YICHA DAVLAT SIYOSATI	608
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
TO'QIMACHILIK KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BOSHQARISH JARAYONI VA TIZIMI	612
Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi	

SPORT SANOATINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA OID XORIJIY TAJRIBALAR TAHLILI.....	616
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
MARKAZLASHTIRILGAN DISPATCHERLIK TIZIMIDA POEZDLAR HARAKATI XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA AVTOMATLAR NAZARIYASIGA ASOSLANGAN INTEGRATSIYALASHGAN MATEMATIK MODEL.....	620
Muhiddinov Obidjon Omonjon o'g'li	
ПРОЦЕНТНЫЙ РИСК ПО КРЕДИТАМ: АНАЛИЗ, ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ.....	627
Абдуллаев Шахобиддин Шамсиддинович	
REDUCTION OF GREENHOUSE GAS EMISSIONS: EMISSION QUOTAS OR MANDATORY CONTROL TECHNOLOGIES	633
Bobonov Doston Abdumo'min o'g'li, Qozoqboyev Jasur Abduvali o'g'li	
AYOLLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA).....	637
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
ПОЛУЧЕНИЕ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ЦЕМЕНТА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭНЕРГИИ.....	643
Арипова Мастура Хикматовна, Ташбаев Джахангир Назим угли	
МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОМЫШЛЕННЫХ ГОРЕЛОК И ИССЛЕДОВАНИЕ ИХ ТЕПЛОВОЙ НАГРУЗКИ	652
Ражабов Азамат Тоирович	
QISHLOQ XO'JALIK TEXNIKALARI MARKETINGI VA UNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI.....	658
Xolmirzayev Bobur Mansurovich	
ПРИМЕНЕНИЕ СУБСИДИАРНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ НА ДОСУДЕБНОЙ СТАДИИ АНКРОТСТВА: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И ВОЗМОЖНОСТИ ВНЕДРЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	663
Хамзина Динара Рашатовна	
YASHIL REKREATIONS TURIZM KONSEPSIYASINI JORIY ETISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI.....	669
Baxriyeva Zarina Nasimovna	
KORXONALARDA DIVERSIFIKATSIYA SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHDA IQTISODIY MEKANIZMLARINING O'RNI	672
Mirzarayimova Feruza Zokirjon qizi, Levakov Izzatulla Nematillayevich	
QALINLIGI 2 MM BO'LGAN TASMALI LISTLARNI SOVUQ HOLATDA PROKATLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH	679
Yusupov Abdulaziz Abdullajanovich, Saydumarov Botir Muradovich, Arslonov Asadbek G'aybulla o'g'li	
HUDUDIIY TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI MUHANDISLIK INSHOOTLARI KOMPLEKSINI LOYIHALASH VA QURISH JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH.....	682
Zikrayev Akmaljon Alimovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA DAROMADLARNI OSHIRISH YO'LLARI.....	688
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
"MIKROSIMULYATSION MODELLAR" VA ULAR YORDAMIDA IQTISODIY SIYOSATGA OID QARORLARNING TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA TA'SIRINI BAHOLASHDAGI AHAMIYATI.....	694
Mualliflar Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Raxmonov Doniyor Ixtiyorjon o'g'li, Ortiqova Niginabonu Alisher qizi, Raxmonov Jo'rabek Hamroyevich	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARI TUZILMAVIY KO'RSATKICHLAR TIZIMI VA TAMOIYILLARI.....	702
Jabborov Elbek Erkin o'g'li	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISH VA TARTIBGA SOLISH	707
Sharoxmatov Abduraxim Abdulamitovich	

SMART SOATLAR YORDAMIDA BEMORLAR SALOMATLIGINI NAZORAT QILISH.....	712
<i>Alimqulov Nurmuhhammad Muqumjon o'g'li, Eraliyev Humoyun Ma'mirjon o'g'li, Madaminova Mahliyo Bahodirjon qizi</i>	
PENSIYA JAMG'ARMASI FAOLIYATINI TARTIBGA SOLISHDA DAVLATNING ROLI	718
<i>Sherjonov Doniyor Saparbayevich</i>	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA BARQAROR RIVOJLANISH IMKONIYATLARINI BAHOLASH.....	722
<i>Karimov Ma'ruf Ixtiyorovich</i>	
MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA ISLOM MOLIYASINING AHAMIYATI	726
<i>Sultonov Baxtiyor Baxodirovich</i>	
UCH FAZALI IKKI CHULG'AMLI MOYLI TRANSFORMATORLARNING ISSIQLIK HISOBINI MODELLASHTIRISH VA TADQIQ QILISH	731
<i>Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Omonboyev Dilrux Nuraddin o'g'li</i>	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNING RIVOJLANISHI BOSQICHLARI	736
<i>Mamadiyev Elyor Akmalovich, Sharipov K. A.</i>	
MOLIYAVIY INKLYUZIYANING IJTIMOIIY TABAQALANISHGA TA'SIRINING NAZARIY JIHATLARI.....	740
<i>Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li</i>	
ВОПРОСЫ ТРАНСФОРМАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ К МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА	746
<i>Муҳидинов Аюббек Нуритдинович</i>	
РОЛЬ КОЛЛЕКТОРНО-ДРЕНАЖНЫХ СИСТЕМ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	753
<i>Жангабаев Данияр Мансурович, Хожамуратова Роза Тажимуратовна</i>	
ASSESSMENT OF ESG INDICES OF PRESTIGIOUS HOTELS IN UZBEKISTAN	759
<i>Saidova Madina Xayrullo qizi</i>	
FISKAL SIYOSATDA MAHALLIY BUDJETLAR MUSTAQILLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY INSTRUMENTLARI	765
<i>Muxitdinov Sidikxo'ja Akobirxo'ja o'g'li</i>	
TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARI KREDITLASH AMALIYOTINING XORIIY TAJRIBASI.....	771
<i>Jabbarov Nodir Umirovich</i>	
AKSIZ SOLINISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY TA'SIRI	775
<i>Abdulxayeva Shaxnoza Muxammadiyevna</i>	
O'ZBEKISTONDA QISHLOQ XO'JALIGINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI VA UNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	781
<i>Shavkat Djumaniyazov</i>	
EKISHDA CHIGITNI BIR XIL TARQATISH VA OPTIMALLASHTIRISH USULLARI.....	787
<i>Imomov Shavkat Jaxonovich, Nuritov Ikrom Rajabovich, Babamuradov Anvar Baxtiyorovich</i>	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKDA KOMPLEKS IQTISODIY TAHLIL TIZIMINI JORIY ETISH	790
<i>Akbarov Akramjon Ibroximjonovich</i>	
INNOVATION FAOLIYAT XARAJATLARINING BUXGALTYERIYA HISOB VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	793
<i>Mustafoev Akbar Mustafo o'g'li</i>	
INTELLIGENT SYSTEM FOR MONITORING AND MANAGEMENT OF THE VEGETABLE OIL REFINING PROCESS	798
<i>Ortiqov Elbek Elmirza o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA KREATIV INDUSTRIYA VA EVENT-MENEJMENTNING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI.....	806
<i>Shaxabatdin Maxamatdinov Isak uli</i>	

РОЛЬ И РАЗВИТИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЯХ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И КИТАЕМ.....	812
Wang Jianhong, Норов Улугбек Ирискулович	
FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA YORDAMCHI ISHLAB CHIQUARISH JARAYONLARI HISOBI VA YORDAMCHI MAHSULOTLAR TANNARXINI ANIQLASHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	816
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLARINI STRATEGIK BOSHQARUV HISOBI DOIRASIDA SHAKLLANTIRISH VA ULARNING HOLATINI TAHLIL QILISH	821
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi	
К ВОПРОСУ РАСЧЕТА МОЩНОСТИ, НЕОБХОДИМОЙ ДЛЯ РАЗОГРЕВА КРОМОК ТРУБНОЙ ЗАГОТОВКИ ДО ТЕМПЕРАТУРЫ СВАРКИ	825
Заиркулов Элёр Ёкубжон ўғли	
TEKNOLOGIK JARAYONLARNI BOSHQARISHNING AVTOMATLASHTIRILGAN TIZIMLARI	830
Bekishev Allabergen Yergashevich, Hamadulloyev Diyorbek Hasanboy o'g'li	
ESG (ENVIRONMENTAL, SOCIAL AND GOVERNANCE) TAMOIYILLARINING IQTISODIY RIVOJLANISH VA KORPORATIV FAOLIYATGA TA'SIRI: MAKRO VA MIKRO DARAJADAGI TAHLIL	834
Murtozayev Sardorbek Abdijalil o'g'li	
TESTING THE STATISTICAL SIGNIFICANCE OF DYNAMIC MODELS IN ECONOMICS	838
Muradov Rustamjon Sobitkhonovich	
REAL IQTISODIY DAVRLAR NAZARIYASI VA UNDAN MAKROIQTISODIY TADQIQOTLARDA FOYDALANISH.....	843
Rustamov Narzillo Istamovich	
РАСЧЕТ РАСТЯЖЕНИЯ ДРЕВЕСИНЫ И ДЕРЕВЯННЫХ КОНСТРУКЦИЙ ИЗ МЕСТНЫХ ДРЕВЕСНЫХ МАТЕРИАЛОВ ПОД ДИНАМИЧЕСКИМИ НАГРУЗКАМИ.....	848
Юнусалиев Эльмурод Мухаммадьякубович, Ташпулатов Илхомжон Бахтиёрович	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ И ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ФОНДОВОГО РЫНКА: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА	854
Евгений Юрьевич Шек	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ КЛАСТЕРОВ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	860
Шодмонов Қобилжон Қахрамон ўғли	
AGRAR IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	870
Ibrohimova Maqsuda Muhammadjon qizi, Ibrohimova Muazzam Muhammadjon qizi	
XORAZM VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING EKSPORT SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA BU BORADAGI MUAMMOLAR	873
Raxmatullayev Umarbek Ulug'bekovich	
ДАТЧИКИ ИНТЕРНЕТА ВЕЩЕЙ И ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДЛЯ МОНИТОРИНГА ТЕПЛИЧНЫХ КОМПЛЕКСОВ	878
Самадов Эльёр Эркинович	
МЕТОДЫ ОПТИМИЗАЦИИ РАБОТЫ ЭКСКАВАТОРНО-АВТОМОБИЛЬНОГО КОМПЛЕКСА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ НА ОТКРЫТЫХ ГОРНЫХ РАБОТАХ	884
Аннакулов Тулкин Жовбекович, Нормонов Шамсиддин Нураддинович	
ПРОГНОЗИРУЮЩЕЕ УПРАВЛЕНИЕ СЛОЖНЫМИ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИМИ ПРОЦЕССАМИ И ПРОИЗВОДСТВАМИ НА ОСНОВЕ НЕЙРОННЫХ СЕТЕЙ	892
Гулямов Шухрат Манапович	

OLIY TA'LIM TASHKILOTI SUBYEKTLARIDA BUDJET MABLAG'LARI BO'YICHA XARAJATLAR HISOBINI YURITISH	896
<i>Xonimqulov Islom Ergash o'g'li</i>	
XIZMAT KO'RSATUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA MODDIY-TEXNIKA RESURSLARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR	901
<i>Kamoliddinov Ilxomjon Muxammadjonovich</i>	
THE HIDE AND SHADOW ECONOMY IN UZBEKISTAN	905
<i>Koshanov Abdimurat Azat uli, Abdimuratova Altingul Kalbayevna</i>	
SHAHAR AGLOMERATSIYALARI FAOLIYATINI TAHLIL QILISH VA BAHOLASH.....	910
<i>Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich</i>	
MOL-MULK SOLIG'I HISOB VA UNI TAKOMILLASHTIRISH	914
<i>Sh.M.Ergashev</i>	
HUDUDLARDA QURILISH OBYEKTLARINI QURILISH MATERIALLARI BILAN TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	918
<i>Najimov Iskander Perdebayevich</i>	
TOVAR MODDIY ZAXIRALAR AUDITIDA TAHLILY AMALLARNI O'TKAZISH VA ULARNING BOSQICHLARI.....	922
<i>Tajekeev Ziyatdin Kobeytinovich</i>	
МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ЗАТРАТАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	927
<i>Минутдинова Лилия Тагировна</i>	
МОДЕРНИЗАЦИЯ ОСВЕЩЕНИЯ САЛОНОВ ВАГОНОВ МЕТРОПОЛИТЕНА ПУТЕМ ЗАМЕНЫ ЛАМП НАКАЛИВАНИЯ ЛБ-40 (ЛБ-36) НА СВЕТОДИОДНЫЕ LED-ЛАМПЫ	934
<i>Файзуллаев Асомитдин Аловитдинович, Нематов Эркин Хамраевич, Пирназаров Шохрух Холмурод угли</i>	
HUDUDY BARQAROR O'SISHDA INKLYUZIV IQTISODIY MEKANIZMLARNING ROLI	939
<i>Xamroqulov M.J.</i>	
UZBEKISTAN'S HIGHER EDUCATION SYSTEM STRENGTHENS ITS POSITION ON THE INTERNATIONAL STAGE.....	944
<i>Umarov Diyor Ravshanovich</i>	
YANGI TAKOMILLASHTIRILGAN PAXTA SEPARATORINI KORXONADA SINOV JARAYONIDAN O'TKAZISH.....	949
<i>Raximov Akbar Xolmurodovich</i>	
KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISHNING OSIYO DAVLATLARI TAJRIBALARI: TAHLILY YONDASHUV	953
<i>Annaklichev Saxi Saparmuxamedovich</i>	
КИНЕТИЧЕСКАЯ АРХИТЕКТУРА НА ПРИМЕРЕ ДИНАМИЧЕСКИХ ФАСАДОВ	958
<i>Хаитов Суннатжон Истамович</i>	
TIJORAT BANKLARIDA MARKETING FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING AMALIY IMKONIYATLARI.....	963
<i>Ibragimova Shahlo Alimbayevna</i>	
ЗАКОНОМЕРНОСТИ ДЕСУЛЬФУРАЦИИ МЕТАЛЛА ШВА В ЗАВИСИМОСТИ ОТ СОСТАВА ШЛАКООБРАЗУЮЩЕЙ ОСНОВЫ ФЛЮСОВ	969
<i>Абралов Музаффар Махмудович</i>	
РОЛЬ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА И ИННОВАЦИОННОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ	975
<i>Бахрамов Зиядулла Баходирходжаевич</i>	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	979
<i>Yuldasheva Mexrunisa Qasimjan qizi</i>	
OLIY TA'LIM SOHASINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA TRANSFORMATSIYA QILISHNING INSTITUTSIONAL VA ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	984
<i>Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li</i>	

XORIY TAJRIBASI ASOSIDA O'ZBEKISTONDA DAVLAT AKTIVLARI BO'YICHA INTERAKTIV MA'LUMOTLAR BAZASINI YARATISH ORQALI BUDJET XARAJATLARINI TAHLIL QILISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH.....	989
Dilshod Pulatov, Gulzara Kaxxarova	
TEMIR YO'L TRANSPORTINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	994
Raximov Xasan Shukurjonovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	1000
Yuldashev Doniyor Tairovich	
PENSIYA JAMG'ARMALARIDA HISOBNI TASHKIL ETISH VA XARAJATLAR SMETASI IJROSI BO'YICHA HISOBOTI TAHLILI	1005
Nurmanov Karjavbay Tilevbaevich, Nurmanov Din-Axmed Tilevbaevich	
MINTAQA SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	1011
Axmedova Xumora Ibroxim qizi	
ELEKTR MARKAZLASHTIRISH TIZIMIDAGI BOSHQARISH VA NAZORAT RELELI BLOKINI (P62) ZAMONAVIY, KONTAKTSIZ ELEMENTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH HAMDA UNING MATEMATIK MODELINI ISHLAB CHIQISH	1015
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
KLASTERLAR FAOLIYATIDA DAVLAT QO'LLAB-QUVVATLASHI VA INVESTORLAR ROLI	1026
Karimova Nilufar Sadriddin qizi	
ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ ШЛАКООБРАЗУЮЩЕЙ ОСНОВЫ ПОКРЫТИЙ ЭЛЕКТРОДОВ ДЛЯ ИЗНОСОСТОЙКОЙ НАПЛАВКИ НА БАЗЕ МИНЕРАЛЬНО-СЫРЬЕВЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	1030
Садыков Жахонгир Насырджанович	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA QURILISH SANOATINING INVESTITSION JOZIBADORLIGI	1039
Boltayev Umidjon Talant o'g'li	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФРАКРАСНЫХ ДАТЧИКОВ И ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В КОНТРОЛЕ КАЧЕСТВА ЗЕРНОВЫХ ПРОДУКТОВ	1044
Мухамедханов Улугбек Тургудович	
MINTAQA IQTISODIYOTINING IQTISODIY RIVOJLANISHINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	1049
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA SUN'IY INTELLEKT VA BIG DATA ASOSIDA INNOVATSION XIZMATLARNI JORIY ETISH	1054
Nuriddinov Ziyovuddinxon Zuxriddin o'g'li	
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПРОЦЕССАМИ РАЗДЕЛЕНИЯ НА ОСНОВЕ БАЗ ЗНАНИЙ И ЦИФРОВЫХ МОДЕЛЕЙ	1059
Абдуллева Камола Рустамовна	
MATERIALLARNI MURAKKAB YASSI TRAEKTORIYALAR BO'YICHA DEFORMASIYALANTIRISHDA PLASTIK DEFORMASIYALANISH JARAYONLARI	1065
A.Xakimov, X.Xakimov	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ	1073
Касымова Нозима Омиловна	
OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI TA'MINOT ZANJIRINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIY TAJRIBASI	1077
Bekjanov Dilmurad Yo'ldashovich	

AUDITORLIK TEKSHIRUVINI REJALASHTIRISH USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	1082
Saidova Sevara Abdimumin qizi	
TIBBIYOT XODIMLARI MEHNAT FAOLLIGINI RAG'BATLANTIRISHNING IQTISODIY JIHATLARI.....	1089
Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
RAQAMLASHTIRISH — ILM-FAN INTEGRATSIYASI, INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLAR VA SANOAT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILI.....	1094
Umurzak Ablakulovich Radjabov	
FUQAROLIK JURNALISTIKASIDA GENDER MUVOZANATI: ILMIY YONDASHUVLAR TADRIJI	1101
Zakirova Oisha Vohid qizi	
AGLOMERATSIYA BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAQATLAR TAJRIBASI VA UNDAN O'ZBEKISTONDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	1109
Mardonov Shohruh Shuhrat o'g'li	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA LOGISTIK JARAYONLARNI OPTIMALLASHTIRISH VA TA'MINOT ZANJIRLARINI BOSHQARISH.....	1114
Nasimov Baxtiyor Vasiyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH BO'YICHA DAVLAT DASTURLARI BAJARILISHIDA DAVLAT–XUSUSIY SHERIKCHILIKDAN FOYDALANISH	1122
Mirzaxalikov Bobir Baxtiyorovich	
ВЛИЯНИЕ ПАРАМЕТРОВ СЕТЕВОГО ТРАФИКА НА КАЧЕСТВО ОБСЛУЖИВАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ СЕТЯХ: ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ	1127
Усманова Наргиза Бахтиёрбековна, Саиткамолова Гузаль Камильжон кизи	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA ORGANIK MAHSULOT ISHLAB CHIQRISHNING BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA.....	1141
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
MAHALLIY BUDJET IJROSINI TA'MINLASHDA G'AZNACHILIK TIZIMINING INSTITUTSIONAL ROLI VA SAMARADORLIGI	1145
Tangriyeva Farida Abdulkarimovna	
O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA MEXANIKA MUHANDISLIGI TERMINLARINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI	1150
Mansurova Nafisa Qamariddinovna	
BUDJET SIYOSATI VA DAVLAT MOLIIYASI BARQARORLIGI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI	1154
Karjavova Xurshida Abdumalikovna	
RESTORAN XIZMATLARI SOHASIDA REJALASHTIRILGAN ISTE'MOL XULQ-ATVORI SHAKLLANISHINING PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI	1159
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov	
MASHINASOZLIK KORHONALARIDA RAQAMLI EGIZAKLARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	1163
Yusupov Azamat Alijonovich	
SUN'IY INTELLEKT VA AVTOMATLASHTIRILGAN TIZIMLARNING PERSONALNI BOSHQARISHDAGI O'RNI VA SAMARADORLIGI	1168
Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
MOLIYAVIY HISOBOTDA FIRIBGARLIK VA XATOLARNI ANIQLASH MASALALARI	1173
Xajimuratov Nizomjon Shukurullayevich	
BANKLAR FAOLIYATI MOLIIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASHNING OSIYO MAMLAKATLARI TAJRIBALARI.....	1178
Alimjanova Dilrabo Sobirjanovna	

XALQARO TAJRIBA ASOSIDA YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1183
Mahmadazizov Eldorjon Marifjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING KREDIT SIYOSATI ORQALI KREDIT RISKLARNI BOSHQARISH.....	1187
Anvarov Asliddin Nabijon o'g'li	
DAVLAT BUDJETI MABLAG'LARIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA MOLIVAVIY NAZORATNING AHAMIYATI	1191
Temirov Muradjon Najmitdinovich	
EGILUVCHI TEMIR-BETON ELEMENTLARNING KUCHLANGANLIK– DEFORMATSIYALANUVCHANLIK HOLATIDA BETON DEFORMATSIYASINI HISOBGA OLISH	1195
Xolmirzaev Sattar Abdujabbarovich	
АНАЛИЗ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ АО «УЗБЕКНЕФТЕГАЗ» ПО ВНЕДРЕНИЮ МСФО 15 НА КОНТРАКТЫ С ПОКУПАТЕЛЯМИ	1201
Тошпулатова Мунисабону Иброхим кизи	
BUXORO VILOYATI AGROSANOAT SOHASIDA INNOVATSION MARKETINGNING JORIY ETISH HOLATI, HUDUDIY XUSUSIYATLARI VA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	1209
Tuksanov Ilxomjon Ismatovich	
TIJORAT BANKLARI KREDITLASH AMALIYOTINI SUG'URTA XIZMATLARI ORQALI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	1216
Yusupov Ruslan Muxtarovich	
BANK SEKTORI RIVOJLANISHIDA MARKETING INSTRUMENTLARIDAN FOYDALANISH.....	1223
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
TURIZM BOSHQARUVIDA RAQAMLI TIZIMLARI VA ULARNING AMALIYOTDA TADBIQ ETISHDA XORIJ TAJRIBASI	1228
Najmiddinov Sulton Nurali o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MILLIY VALYUTADA JALB QILINGAN DEPOZITLARNING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	1232
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
NAVOIY VILOYATI AGRAR STRUKTURASINING IQTISODIY TAVSIFI	1237
Xamrokulov Sindor Qahramonovich	
FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF YOUTH ENTREPRENEURSHIP IN THE EDUCATION SECTOR.....	1241
Alieva Elnara Ametovna	
FANLAR INTEGRATSIYASI ASOSIDA O'QITISHNING NAZARIY-MEZONLARI.....	1250
Shoximardanova Niginabonu Shavkatovna	
ГРАФОАНАЛИТИЧЕСКИЙ РАСЧЁТ И ГЕОМЕТРИЧЕСКИЙ СИНТЕЗ СИНХРОНИЗАТОРА В БИЦИКЛОВОМ ПЛАНЕТАРНОМ МЕХАНИЗМЕ С РЕВЕРСИРУЮЩИМИСЯ САТЕЛЛИТАМИ.....	1253
Алимов Бахтияр Милибаевич, Абдукайимов Ботиржон Ниязкулович	
HUDUDLARNING INVESTITSION SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH ZARURATI VA USTUVOR YO'NALISHLARI	1258
O'razaliyev Javlonbek O'rinboyevich	
BANK MAHSULOTLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	1264
Xujamuratov Abbos Mardonovich	

ISLOM BANK MAHSULOTLARINI JORIY ETISH METODOLOGIYASI: XALQARO TAJIRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	1270
Voxidov Oybek Roziqovich	
SUG'URTA BOZORIDA INVESTITSION FAOLIYATNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	1275
Fayziyev Oybek Raximovich	
DETERMINANTS OF WAGES IN THE MODERN LABOUR MARKET: A LITERATURE REVIEW.....	1279
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
ЦИФРОВЫЕ ПРОЕКТЫ И ИННОВАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ В ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОЙ ОТРАСЛИ.....	1288
Каракулов Фарход Зайпудинович	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQARISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING METODOLOGIK JIHATLARI	1294
Achilov Ilmurad Nematovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALARNING AKADEMIK XAVFLARINI BOSHQARISHDA SUG'URTA MEXANIZMLARINI JORIY ETISH.....	1299
G'aniyev G'olibjon Abdiraxmanovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA MERCHANDAYZING STANDARTLARINI QO'LLASH MEXANIZMINI ISHLAB CHIQISH MASALALARI.....	1305
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARI B2B BOZORIDA MARKETING STRATEGIYALARINING INNOVATSION TAHLILI	1314
Sapayeva Nilufar Kadambayevna	
FRANSUZ TILIDA FONO-GRAFOSTILISTIK VOSITALAR: TIPOLOGIYA VA KLASSIFIKATSIYA	1319
Islomov Dilshod Shomurodovich	
PRACTICAL ASPECTS OF SMALL BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN MAHALLAS	1324
Gafurov Ubaydullo Vakhobovich	
GUDVILL VA XARIDDAN KELGAN FOYDANI MHXS ASOSIDA BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISHNING ILMIY-AMALIY MASALALARI.....	1329
Abdurasulov Jamshidbek Axmad ug'li	
BANKLARDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA STRATEGIYASINI AMALGA OSHIRISH SAMARADORLIGI	1336
Xabibulloxoji Muhammadsolih Alisher o'g'li	
MARKETING AS A DECISIVE ELEMENT IN THE SUCCESSFUL INTRODUCTION OF INNOVATIVE PRODUCTS TO THE MARKET.....	1343
Davlyatova Gulnara	
KORXONALARDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA MARKETING KOMMUNIKATSIYA STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	1348
Akramov Toxir Abdiraxmanovich	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHDA MARKETING VA LOGISTIKA SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY TAMOIYILLARI	1353
Djurayev Bekzod Bekmatovich	
"O'ZBEKNEFTGAZ" AJNING IQTISODIY BARQARORLIGI VA FAOLIYATINING RIVOJLANISHI	1359
Salomova Sarvinoz Salimovna	

BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOYILLARI VA CHIQINDISIZ ISHLAB CHIQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1364
Kurbanova Dildora Abduraxmanovna	
ENERGIYA TEJAMKOR TEXNOLOGIYALAR VA QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK SAMARADORLIGI	1370
Kurbanova Dildora Abduraxmanovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTR VA MAISHIY TEXNIKA ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH	1377
Sonaev Sanjar Nurmamatovich	
MAJBURIYATLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHDA HISOB SIYOSATINING AMALIY AHAMIYATI	1382
Uzoqova Feruza Baraka qizi	
IJTIMOIIY-IQTISODIY BARQARORLIK VA "OVERTURIZM" OMILLARI KONTEKSTIDA HUDUDIIY TURISTIK DESTINATSIYALAR ISTIQBOLLARINI BAHOLASH	1387
Isrofilov Firdavs Ibrohim o'g'li	
RAQAMLI KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA GRAFIK DASTURLAR ROLI	1394
Axmatova Asila Akmaljon qizi	
BOSHQARUV HISOBIDA BUDJETLASHTIRISH VA UNGA OID YONDASHUVLAR	1397
B.Yu.Maxsudov	
KICHIK VA O'RTA KORXONALARNING HAYOT BOSQICHLARI TAHLILI ASOSIDA AUDIT O'TKAZISH USLUBIYOTINING USTUNLIK VA KAMCHILIKLARI	1402
Muydinov Erkin Jamaldinovich	
TURIZM SOHASINI INVESTITSIYALASHDA INNOVATSION FAOLIYATNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASHNING MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1408
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
ГИДРОДИНАМИЧЕСКИЕ И РЕОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ДВИЖЕНИЯ ТЕКУЧИХ СРЕД С УЧЁТОМ УСКОРЕНИЯ ДЕФОРМАЦИИ	1415
Мирзоев Акмал Ахадович, Ахмадов Илхом Актамович	
O'ZBEKISTON YAIMINING UZOQ MUDDATLI RIVOJLANISHIDA INVESTITSIYALAR, AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI (AKT) VA TASHQI SAVDONING TA'SIRI: KOINTEGRATSIYA TAHLILI	1423
Sobirov Yo'ldoshboy Ro'zimboevich	
РАЗРАБОТКА КЛАССИФИКАЦИОННОЙ СХЕМЫ КОМПОНЕНТОВ КЕРАМИЧЕСКИХ ФЛЮСОВ И МАТЕМАТИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ ФОРМИРОВАНИЯ ХИМИЧЕСКОГО СОСТАВА МЕТАЛЛА ШВА ПРИ АВТОМАТИЧЕСКОЙ ДУГОВОЙ СВАРКЕ	1431
Эрматов Зиядулла Досматович	
OLIIY TA'LIM MUASSASALARIDA XALQARO BOSHQARUVNI JORIY ETISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	1437
Raxmatillayev Sarvarbek Botirjonovich	
INTERNATIONALIZATION AS A TOOL FOR INSTITUTIONAL DEVELOPMENT IN EMERGING HIGHER EDUCATION SYSTEMS	1442
Yunusova Shirin Adxamovna	
NEFT-GAZ SANOATINING GLOBAL ENERGETIKA BOZORIDAGI STRATEGIK VA IQTISODIY ROLI	1448
Salomova Sarvinoz Salimovna	

BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI TASHKIL QILISHNING XUSUSIYATLARI	1453
---	------

Saidakbarov Xusniddin Abdusalomovich

INVESTITSION FAOLLIKNI TA'MINLASHDA MOLIYA-KREDIT MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1458
---	------

Madaminov In'omjon Ozodovich

INVESTITSION FAOLLIKNI TA'MINLASHDA MOLIYA-KREDIT MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

Madaminov In'omjon Ozodovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

mustaqil izlanuvchisi, PhD, dotsent

E-mail: inomjon.ozodovich@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6832-9131

Annotatsiya. Mazkur maqolada investitsion faollikni ta'minlashda moliya-kredit mexanizmlarining o'рни va ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot doirasida bank kreditlash tizimi, lizing mexanizmlari, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi moliyaviy instrumentlar, kapital bozori hamda xalqaro moliya resurslarining investitsion jarayonlarga ta'siri o'rganilgan. Hududlar kesimida asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalar dinamikasini tahlil qilish asosida moliya-kredit mexanizmlarining samaradorligi baholangan. Tadqiqot natijalari investitsion faollikni oshirishda moliya-kredit mexanizmlarini hududiy va tarmoq xususiyatlarini hisobga olgan holda takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Maqolada investitsiyalarni moliyalashtirish tizimini yanada samarali tashkil etish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: investitsion faollik, moliya-kredit mexanizmi, bank kreditlari, investitsiyalar, kapital bozori, davlat qo'llab-quvvatlashi, lizing, hududiy rivojlanish, iqtisodiy o'sish, moliyaviy barqarorlik.

Abstract. This article provides a scientific analysis of the role and significance of financial and credit mechanisms in ensuring investment activity. The study examines bank lending, leasing mechanisms, government financial support instruments, capital markets, and international financial resources, as well as their impact on investment processes. Based on an analysis of regional dynamics of investments in fixed capital, the effectiveness of financial and credit mechanisms is assessed. The findings indicate that increasing investment activity requires improving financial and credit mechanisms by taking into account regional and sectoral characteristics. The article proposes scientific and practical recommendations aimed at enhancing investment financing systems and promoting sustainable economic growth.

Keywords: investment activity, financial and credit mechanism, bank lending, investments, capital market, government support, leasing, regional development, economic growth, financial stability.

Аннотация. В статье с научной точки зрения анализируются роль и значение финансово-кредитных механизмов в обеспечении инвестиционной активности. В рамках исследования изучены банковское кредитование, лизинговые механизмы, государственные финансовые инструменты поддержки, рынок капитала, а также международные финансовые ресурсы и их влияние на инвестиционные процессы. На основе анализа динамики инвестиций в основной капитал в региональном разрезе оценена эффективность финансово-кредитных механизмов. Результаты исследования свидетельствуют о необходимости совершенствования системы финансирования инвестиций с учетом региональных и отраслевых особенностей. В статье разработаны научно-практические рекомендации, направленные на повышение инвестиционной активности и обеспечение устойчивого экономического роста.

Ключевые слова: инвестиционная активность, финансово-кредитный механизм, банковское кредитование, инвестиции, рынок капитала, государственная поддержка, лизинг, региональное развитие, экономический рост, финансовая устойчивость.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekistonda iqtisodiy o'sish sur'atlarini barqaror saqlash, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va yangi ish o'rinlarini yaratishda investitsion faollik hal qiluvchi omilga aylanmoqda. Biroq investitsiya oqimining samaradorligi faqat loyihalar soni bilan emas, balki ularning arzon va barqaror

moliyalashtirish manbalariga kirish imkoniyati, kredit resurslarining muddatlari, foiz stavkalari, garov (ta'minot) mexanizmlari, risklarni boshqarish darajasi hamda davlat va bozor institutlari o'rtasidagi uyg'unlik bilan belgilanadi. Shu nuqtai nazardan, investitsion jarayonlarni jadallashtirish uchun moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish — bank kreditlari va kapital bozori instrumentlari o'rtasida muvozanat yaratish, resurslarni real sektor loyihalariga yo'naltirish, likvidlik va risklarni boshqarish vositalarini kuchaytirish hamda investitsiya muhitining prognoz qilinuvchanligini oshirish — dolzarb ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.

Investitsiyalarning real hajmi va ularning o'sish dinamikasi bu jarayonning muhim ko'rsatkichidir. Jumladan, 2025-yil yanvar–sentabr oylarida O'zbekistonda asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi 443,6 trln so'mni tashkil etib, 2024-yilning mos davriga nisbatan 15,2 %ga oshgan [1]. Mazkur ko'rsatkich investitsion talabning yuqori ekanini tasdiqlasa-da, investitsiyalarni barqaror davom ettirish uchun moliyalashtirishning sifat jihatlari — uzoq muddatli resurslar ulushi, kredit "narxi", loyihalarning bank talablariga mosligi hamda xususiy sektor uchun moliyaviy instrumentlar xilma-xilligi — tobora muhim ahamiyat kasb etayotganini anglatadi.

Shuningdek, global iqtisodiy beqarorlik, xalqaro bozorlarda foiz stavkalarining o'zgaruvchanligi hamda kapital oqimlari uchun raqobatning kuchayib borishi sharoitida milliy moliya-kredit tizimining moslashuvchanligi alohida ahamiyat kasb etmoqda. Investitsiyalarni rag'batlantirishda faqat kredit hajmini oshirish emas, balki kredit resurslaridan foydalanish samaradorligini ta'minlash, ularni yuqori qo'shilgan qiymat yaratuvchi tarmoqlarga yo'naltirish, kichik va o'rta biznes hamda innovatsion loyihalar uchun moliyalashtirishga kirish imkoniyatlarini kengaytirish muhim vazifa hisoblanadi. Ayniqsa, bank tizimi, davlat moliyaviy institutlari va xususiy investorlar o'rtasida o'zaro bog'liq va muvofiqlashtirilgan moliya-kredit mexanizmini shakllantirish investitsion faollikning barqaror manbaga aylanishiga xizmat qiladi.

Shu sababli, moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish masalasi nafaqat iqtisodiy o'sish sur'atlarini saqlab qolish, balki investitsiyalarning sifat tarkibini yaxshilash, hududlar va tarmoqlar kesimida investitsion nomutanosibliklarni kamaytirish hamda uzoq muddatli barqaror rivojlanishni ta'minlash nuqtai nazaridan ham dolzarb ilmiy-amaliy muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda investitsion faollikni oshirishda moliya-kredit mexanizmining o'rni xorijiy va mahalliy ilmiy tadqiqotlarda keng muhokama qilinmoqda. Mazkur tadqiqotlar asosan bank kreditlash tizimi, foiz stavkalari siyosati, moliyaviy izchillik, institutsional muhit hamda investitsiyalar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlashga qaratilgan.

Xorijiy tadqiqotlarda, jumladan, Joseph E. Stiglitz va Bruce C. Greenwald moliya bozorlaridagi nomukammalliklar investitsiya qarorlariga bevosita ta'sir qilishini ta'kidlab, kredit resurslarining noto'g'ri taqsimlanishi real sektor investitsiyalarini cheklashini ilmiy asoslab bergan. Ularning xulosalariga ko'ra, samarali moliya-kredit mexanizmi axborot asimmetriyasini kamaytirish orqali investitsion faollikni rag'batlantiradi [2].

Frederic S. Mishkin o'z tadqiqotlarida markaziy bankning foiz stavkalari va kredit kanali orqali investitsiyalarga ta'sir etish mexanizmini tahlil qilib, barqaror va oldindan prognoz qilinadigan pul-kredit siyosati investitsiyalar hajmining oshishida muhim omil ekanini ko'rsatadi. Muallif, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda uzoq muddatli kredit resurslarining yetishmasligi investitsion faollikni cheklovchi asosiy to'siqlardan biri ekanini alohida qayd etadi [3].

Shuningdek, Aslı Demirgüç-Kunt va Ross Levine moliyaviy rivojlanish darajasi yuqori bo'lgan mamlakatlarda xususiy investitsiyalar tezroq o'sishini empirik tahlillar asosida isbotlaydi. Ularning fikricha, banklar, kapital bozorlari va nodavlat moliya institutlari o'rtasidagi raqobat investitsion loyihalarni moliyalashtirish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi [4].

Philip Arestis investitsion faollikni oshirishda davlat ishtirokining ahamiyatini ko'rsatib, rivojlanayotgan iqtisodiyotlarda kredit kafolatlari, subsidiyalangan foiz stavkalari hamda rivojlanish banklari orqali moliyalashtirish mexanizmlari muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Muallif xulosasiga ko'ra, bozor va davlat mexanizmlarining uyg'unlashuvi investitsiyalar barqarorligini ta'minlaydi [5].

Mahalliy olimlar tadqiqotlarida ham mazkur masala dolzarb ilmiy yo'nalish sifatida ko'rib chiqilgan. Jumladan, R. Abdullayev O'zbekiston sharoitida bank kreditlash tizimi va investitsion faollik o'rtasidagi bog'liqlikni tahlil qilib, kredit resurslarining asosan qisqa muddatli bo'lishi investitsion loyihalar samaradorligini pasaytirishini asoslab beradi. Muallif moliya-kredit mexanizmini takomillashtirishda uzoq muddatli moliyalashtirish instrumentlarini kengaytirishni taklif etadi [6].

Shuningdek, G. Umarova ilmiy ishlarida investitsion faollikni oshirishda moliya institutlarining institutsional barqarorligi hamda huquqiy muhitning ahamiyatini ochib beradi. Muallif O'zbekistonda investitsiyalarni rag'batlantirish uchun bank-moliya tizimini modernizatsiya qilish va kreditlash mexanizmlarini soddalashtirish zarurligini ta'kidlaydi [7].

Umuman olganda, tahlil qilingan adabiyotlar investitsion faollikni oshirishda moliya-kredit mexanizmining hal qiluvchi rolini tasdiqlaydi. Xorijiy va mahalliy tadqiqotlar xulosalari ushbu mexanizmni takomillashtirish zarurati ilmiy jihatdan yetarlicha asoslanganini ko'rsatadi hamda mazkur maqola doirasida olib boriladigan tadqiqotlar uchun mustahkam nazariy-uslubiy poydevor yaratadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda investitsion faollikni ta'minlashda moliya-kredit mexanizmining rolini baholash uchun kompleks ilmiy-uslubiy yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot metodologiyasi tizimli va institutsional yondashuvlarga asoslanib, moliya-kredit mexanizmining investitsion jarayonlarga ta'sirini aniqlashga qaratilgan.

Tahlil jarayonida iqtisodiy-statistik tahlil, taqqoslash, dinamik hamda strukturaviy tahlil usullaridan foydalaniladi. Investitsion faollik ko'rsatkichlari — asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi va ularning o'sish sur'atlari — hamda moliya-kredit omillari — bank kreditlari hajmi, foiz stavkalari va kredit muddatlari — o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik tahlil qilinadi.

Shuningdek, tadqiqotda xorijiy va mahalliy ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, normativ-huquqiy hujjatlarni o'rganish hamda rasmiy statistika ma'lumotlarini umumlashtirish usullaridan foydalaniladi. Olingan natijalar asosida investitsion faollikni oshirishga qaratilgan moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish bo'yicha ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Global iqtisodiyotda moliya-kredit mexanizmining investitsion faollikka ta'siri sezilarli darajada kuchayib bormoqda. Inflyatsion bosimlar, foiz stavkalarining o'zgaruvchanligi va kapital oqimlari uchun raqobat kuchaygan sharoitda davlatlar investitsiyalarni qo'llab-quvvatlashda an'anaviy kreditlash yondashuvlaridan voz kechib, moslashuvchan, riskka asoslangan va uzoq muddatli moliyalashtirish mexanizmlariga o'tmoqda. Bu jarayonda bank kreditlari bilan bir qatorda kapital bozori instrumentlari, loyihaviy moliyalashtirish, davlat-xususiy sheriklik hamda kafolat mexanizmlarining roli ortib bormoqda.

Xorijiy tajriba shuni ko'rsatadiki, moliya-kredit mexanizmi qanchalik diversifikatsiyalangan bo'lsa, investitsion faollik shunchalik barqaror va sifat jihatidan yuqori bo'ladi. Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar kredit resurslarining faqat hajmi emas, balki muddati, qiymati hamda risklarni taqsimlash mexanizmi investitsiya samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan ekanini tasdiqlaydi. Ayniqsa, innovatsion va yuqori texnologiyali loyihalar uchun uzoq muddatli va nisbatan arzon moliyalashtirish mavjudligi investitsion faollikni sezilarli darajada oshiradi.

O'zbekiston misolida ham so'nggi yillarda investitsion muhitni yaxshilashga qaratilgan tizimli islohotlar amalga oshirilmoqda. Avvalo, bank-moliya tizimida bozor mexanizmlarini kuchaytirish, kredit resurslarini real sektor ehtiyojlariga yo'naltirish hamda pul-kredit siyosatining shaffofligini oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan foiz stavkalarini bozor sharoitlariga moslashtirish, kreditlash jarayonida risklarni baholash tizimini takomillashtirish va banklarning likvidlikni boshqarish imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Bu esa kredit resurslarining iqtisodiyotga nisbatan samarali taqsimlanishiga xizmat qilmoqda.

Mamlakatimizda investitsion faollikning oshishida moliya-kredit mexanizmining roli tobora kuchayib bormoqda. So'nggi yillarda asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmining barqaror o'sishi, xususiyl sektor ulushining ortishi va hududlar kesimida investitsiya faolligining kengayishi bunga yaqqol misol bo'la oladi. Ayniqsa, bank kreditlari tarkibida uzoq muddatli kreditlar ulushining oshishi investitsion loyihalarning hayotiyiligini ta'minlashda muhim ijobiy o'zgarish sifatida baholanadi.

Shuningdek, investitsiyalarni moliyalashtirishda davlatning bevosita va bilvosita ishtiroki ham yangi bosqichga chiqmoqda. Davlat kafolatlari, subsidiyalangan kreditlar va rivojlanish institutlari orqali amalga oshirilayotgan moliyalashtirish mexanizmlari yirik infratuzilma va sanoat loyihalarini qo'llab-quvvatlashga xizmat qilmoqda. Bu esa, bir tomondan, xususiyl investorlar uchun risklarni kamaytirs, ikkinchi tomondan, banklarning investitsion loyihalarni moliyalashtirishga bo'lgan qiziqishini oshirmoqda.

Oxirgi yillarda hududlarda bank xizmatlari va kredit resurslariga kirish imkoniyatining kengayishi natijasida investitsiyalar faqat markaziy hududlar bilangina cheklanib qolmay, iqtisodiy salohiyati nisbatan past bo'lgan viloyatlarda ham faollashmoqda. Bu holat hududlar o'rtasidagi investitsion nomutanosiblikni kamaytirishga xizmat qilmoqda. O'zbekistonda moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish investitsion faollikning faqat miqdoriy emas, balki sifat jihatidan yaxshilanishiga ham olib kelmoqda. Xususan, investitsiyalar tarkibida qayta ishlash sanoati, eksportga yo'naltirilgan va innovatsion loyihalar ulushining oshib borishi moliya-kredit resurslarining nisbatan samarali yo'naltirilayotganidan dalolat beradi.

Umuman olganda, amalga oshirilayotgan pul-kredit va moliya sohasidagi islohotlar investitsion faollikni oshirish uchun muhim institutsional asos yaratdi. Biroq ushbu jarayonni yanada chuqurlashtirish uchun bank kreditlash mexanizmlarini yanada moslashuvchan qilish, kapital bozorini rivojlantirish hamda moliyaviy instrumentlar xilma-xilligini kengaytirish zarur.

Investitsion faollikni ta'minlash va uni barqaror iqtisodiy o'sish omiliga aylantirishda moliya-kredit mexanizmlari muhim o'rin egallaydi. Ushbu mexanizmlar orqali iqtisodiyotning real sektoriga moliyaviy resurslar jalb etilib, kapital qo'yilmalarning hajmi va sifati oshiriladi. Amaliyot shuni ko'rsatadiki, investitsion faollik darajasi ko'p jihatdan kredit resurslarining mavjudligi, ularning qiymati, muddati hamda moliyalashtirish instrumentlarining xilma-xilligiga bog'liq.

Eng keng tarqalgan mexanizmlardan biri bank kreditlash tizimi hisoblanadi. Bank kreditlari investitsion loyihalarni moliyalashtirishda asosiy manba bo'lib, ular asosan o'rta va uzoq muddatli investitsion kreditlar shaklida taqdim etiladi. Ushbu kreditlar korxonalar tomonidan ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, yangi texnologiyalarni joriy etish va asosiy vositalarni modernizatsiya qilishga yo'naltiriladi. Shu bilan birga, aylanma mablag'larni moliyalashtirishga xizmat qiluvchi kreditlar investitsion loyihalarning uzluksiz amalga oshirilishini ta'minlaydi. Bank kreditlash mexanizmining samaradorligi foiz stavkalari darajasi, garov talablarining moslashuvchanligi hamda banklarning uzoq muddatli resurs bazasi bilan bevosita bog'liqdir.

Investitsion faollikni qo'llab-quvvatlashda lizing mexanizmi ham muhim ahamiyat kasb etadi. Lizing orqali korxonalar katta boshlang'ich mablag' sarflamasdan zamonaviy uskunalar va texnikalarni foydalanishga kiritish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu mexanizm, ayniqsa, kichik va o'rta biznes subyektlari uchun qulay bo'lib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va texnologik yangilanishni tezlashtirishga xizmat qiladi. Lizing operatsiyalarida aktivning o'zi ta'minot vazifasini bajarishi investitsion jarayonda garov bilan bog'liq muammolarni qisman bartaraf etadi [8].

Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi moliya-kredit mexanizmlari investitsion faollikni rag'batlantirishda alohida o'rin tutadi. Foiz stavkalarini subsidiyalash, kreditlar bo'yicha kafolatlar berish hamda rivojlanish institutlari orqali moliyalashtirish mexanizmlari investorlar va banklar uchun risklarni kamaytiradi. Natijada moliyaviy resurslar iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlariga, jumladan sanoat, infratuzilma va eksportga yo'naltirilgan loyihalarga faolroq jalb etiladi. Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari ham yirik investitsion loyihalarni amalga oshirishda muhim moliyaviy vosita sifatida shakllanmoqda.

So'nggi yillarda investitsiyalarni moliyalashtirishda kapital bozori instrumentlarining roli ham ortib bormoqda. Aksiyalar va obligatsiyalar chiqarish orqali korxonalar bank kreditlariga muqobil ravishda uzoq muddatli moliyaviy resurslarni jalb qilmoqda. Kapital bozori orqali moliyalashtirish mexanizmi korxonalarning moliyaviy barqarorligini oshiradi hamda kredit yukining haddan tashqari ko'payib ketishining oldini oladi. Shu bilan birga, ushbu mexanizm yuqori darajadagi shaffoflik va rivojlangan bozor infratuzilmasini talab etadi [9].

Xalqaro moliya institutlari orqali jalb etilayotgan mablag'lar ham investitsion faollikni ta'minlashda muhim manba hisoblanadi [10]. Uzoq muddatli va nisbatan arzon resurslar yirik infratuzilma va strategik loyihalarni moliyalashtirish imkonini yaratadi. Bunday moliyalashtirish ko'pincha institutsional islohotlar va ilg'or boshqaruv standartlarini joriy etish bilan birga amalga oshiriladi, bu esa investitsion muhitning umumiy sifatini yaxshilaydi [11].

Shuningdek, investitsion faollikni oshirishda risklarni boshqarish va kredit infratuzilmasini rivojlantirish mexanizmlari muhim ahamiyatga ega. Garov reyestrlari, sug'urta tizimlari, kredit kafolatlari va risklarni taqsimlash mexanizmlarining takomillashuvi banklarning investitsion loyihalarni moliyalashtirishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Bu esa moliya-kredit mexanizmlarining investitsion jarayonlarga ta'sirini yanada kuchaytiradi.

Umuman olganda, investitsion faollikni ta'minlashda moliya-kredit mexanizmlari o'zaro bog'liq va kompleks tizim sifatida namoyon bo'ladi. Bank kreditlari, lizing, davlat qo'llovi, kapital bozori instrumentlari hamda xalqaro moliya resurslarining uyg'unlashuvi investitsiyalarning barqaror manbaini shakllantiradi va iqtisodiyotning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi(1-jadval).

1-jadval. Asosiy kapitalga investitsiyalarning o'sish sur'ati, foizda

Hududlar	yillar						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
O'zbekiston Respublikasi	129,9	138,1	95,6	102,9	100,2	123,4	131,3
Qoraqalpog'iston Respublikasi	169,9	100,3	69,9	105,1	114,9	116,6	146,3
Andijon viloyati	113,7	129	110,6	106	116,5	121,2	139,4
Buxoro viloyati	60,6	95,9	104,7	147,4	94,2	132,2	153,5
Jizzax viloyati	158,1	194,9	147,4	72,4	104,6	134,1	144,4
Qashqadaryo viloyati	112,4	131,2	76,5	77,8	80	117,7583	156,2

Navoiy viloyati	188	144,3	77,1	86	109,4	136,3	115,8003
Namangan viloyati	178,1	131,1	88	100,5	104,2	121,3	261,2
Samarqand viloyati	131,4	134,5	128,8	98,7	111,6	127,8	105,5
Surxondaryo viloyati	164,2	144	77,4	109,7	87,5	148,3	86,16191
Sirdaryo viloyati	131	186	111,2	107,7	135,1	117,7	67,08279
Toshkent viloyati	139,9	158,5	92,2	120,3	110,7	121,1	139,2
Farg'ona viloyati	145,9	132	113,5	105,7	112,4	120,1	101
Xorazm viloyati	111,7	150,7	92,7	139,3	94,2	121	120,8

Jadval ma'lumotlari O'zbekiston hududlarida asosiy kapitalga investitsiyalar o'sish sur'atlarining 2018–2024-yillar davomida keskin tebranishlar bilan kechganini ko'rsatadi. Ushbu holat investitsion faollikning hududlar kesimida bir xil shakllanmaganini hamda moliya-kredit mexanizmlarining ta'siri hududiy xususiyatlarga ega ekanini tasdiqlaydi.

Umumiy respublika ko'rsatkichlari tahlili shuni ko'rsatadiki, 2018–2019-yillarda investitsion faollik yuqori sur'atlarda o'sib, 2020-yilda keskin pasaygan. Bu holat tashqi iqtisodiy shoklar va moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatining vaqtincha cheklanishi bilan izohlanadi. Biroq 2021-yildan boshlab investitsiyalar o'sish sur'atlarining tiklanishi, ayniqsa 2023–2024-yillarda 123,4–131,3 foizga yetishi, moliya-kredit mexanizmlarining bosqichma-bosqich moslashtirilgani va bank kreditlash faoliyatining faollashgani bilan bevosita bog'liqdir.

Hududlar kesimida tahlil shuni ko'rsatadiki, investitsion faollikning eng yuqori o'sish sur'atlari sanoat va resurs salohiyati yuqori bo'lgan hududlarda kuzatilgan. Xususan, Namangan viloyatida 2024-yilda investitsiyalar o'sish sur'atining 261,2 foizga yetishi hududda kredit resurslari, davlat dasturlari va xususiy investitsiyalar uyg'unlashgan holda jalb etilayotganini ko'rsatadi. Bu holat moliya-kredit mexanizmlarining hududiy rivojlanishga ijobiy ta'sirini yaqqol namoyon etadi.

Buxoro, Jizzax va Qashqadaryo viloyatlarida 2023–2024-yillarda investitsiyalar o'sish sur'atlarining keskin oshishi mazkur hududlarda bank kreditlari, lizing mexanizmlari hamda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanayotgan investitsion loyihalar ulushining ortib borayotganidan dalolat beradi. Ayniqsa, Buxoro viloyatida 2024-yilda 153,5 foizlik o'sish moliya-kredit resurslarining ishlab chiqarish va infratuzilma loyihalariga yo'naltirilganini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, ayrim hududlarda investitsion faollikning pasayishi yoki beqarorligi ham kuzatilmoqda. Jumladan, Sirdaryo va Surxondaryo viloyatlarida 2024-yilda investitsiyalar o'sish sur'atlarining nisbatan pastligi moliya-kredit mexanizmlaridan foydalanish samaradorligi hududlar kesimida bir xil emasligini anglatadi. Bu holat kredit resurslariga kirish imkoniyati, garov ta'minoti, investitsion loyihalarning bank talablari asosida tayyorlanish darajasi bilan bevosita bog'liq.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, investitsion faollikning hududiy tafovutlari moliya-kredit mexanizmlarining moslashuvchanligi va manzilliligi yetarli darajada ta'minlanmagan hududlarda saqlanib qolmoqda. Bank kreditlarining asosan iqtisodiy jihatdan rivojlangan hududlarga yo'naltirilishi nisbatan kam rivojlangan hududlarda investitsion faollikning sustlashishiga olib kelmoqda.

Investitsion faollikning barqaror o'sishini ta'minlash uchun moliya-kredit mexanizmlarini hududiy xususiyatlardan kelib chiqqan holda takomillashtirish zarur. Xususan, uzoq muddatli kreditlar ulushini oshirish, lizing va kafolat mexanizmlarini kengaytirish, shuningdek, hududiy investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda davlat va banklar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish investitsion faollikni yanada jadallashtirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, jadvalda keltirilgan ma'lumotlar investitsion faollikning o'sish sur'atlari moliya-kredit mexanizmlarining samaradorligi bilan uzviy bog'liq ekanini tasdiqlaydi. Hududlarda investitsiyalar o'sish sur'atlarining tiklanishi va jadallashuvi moliyaviy resurslar bilan ta'minlash tizimini yanada takomillashtirish zaruratini ilmiy jihatdan asoslab beradi.

Investitsion faollikni barqaror va sifat jihatidan yuqori darajada ta'minlash uchun moliya-kredit mexanizmlarini zamon talablariga mos ravishda takomillashtirish zarur. So'nggi yillardagi hududiy investitsiya dinamikasi shuni ko'rsatadiki, mavjud mexanizmlar investitsiyalar hajmini oshirishga xizmat qilayotgan bo'lsa-da, ularning hududlar va tarmoqlar kesimidagi samaradorligi bir xil emas. Shu bois moliya-kredit mexanizmlarini takomillashtirish, avvalo, ularning moslashuvchanligi va manzilliligini kuchaytirishga qaratilishi lozim.

Birinchidan, bank kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunda investitsion loyihalar uchun uzoq muddatli kredit resurslari ulushini oshirish, foiz stavkalarini risk darajasiga moslashtirish hamda kreditlash jarayonida pul oqimiga asoslangan yondashuvni kengaytirish zarur. Garov talablarini yumshatish va muqobil ta'minot shakllarini joriy etish bank kreditlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi hamda investitsion faollikni jadallashtiradi.

Ikkinchidan, lizing mexanizmini rivojlantirish orqali investitsion faollikni qo'llab-quvvatlash mumkin. Lizing bozorida raqobatni kuchaytirish, lizing operatsiyalari bo'yicha soliq va moliyaviy rag'batlarni kengaytirish korxonalarning texnologik yangilanishini tezlashtiradi. Ayniqsa, kichik va o'rta biznes subyektlari uchun lizing mexanizmining soddalashtirilgan va arzon shakllarini joriy etish investitsiyalarning hududlar kesimida kengayishiga xizmat qiladi.

Uchinchidan, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi moliya-kredit mexanizmlarini yanada manzilli va natijaga yo'naltirilgan shaklda tashkil etish zarur. Foiz stavkalarini subsidiyalash va kredit kafolatlari tizimini faqat ustuvor tarmoqlar hamda yuqori samaradorlikka ega loyihalarga yo'naltirish moliyaviy resurslardan foydalanish samaradorligini oshiradi. Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini kengaytirish esa yirik infratuzilma va ijtimoiy ahamiyatga ega loyihalarni moliyalashtirishda muhim rol o'ynaydi.

To'rtinchidan, kapital bozori mexanizmlarini rivojlantirish investitsion faollikni ta'minlashning muhim yo'nalishi hisoblanadi. Korporativ obligatsiyalar va aksiyalar bozorini chuqurlashtirish, emissiya jarayonlarini soddalashtirish hamda investorlar huquqlarini himoya qilish orqali uzoq muddatli investitsion resurslarni jalb etish imkoniyatlari kengayadi. Bu esa bank kreditlariga bo'lgan haddan tashqari bog'liqlikni kamaytirib, moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilishga xizmat qiladi.

Beshinchidan, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirish va ularning resurslaridan samarali foydalanish investitsion faollikni oshirishda muhim omil bo'lib qolmoqda. Xalqaro moliya resurslarini jalb etishda loyiha tayyorlash sifati, moliyaviy va institutsional shaffoflikni oshirish zarur. Bu orqali nafaqat moliyaviy resurslar, balki ilg'or boshqaruv va risklarni boshqarish tajribasi ham iqtisodiyotga joriy etiladi.

Oltinchidan, risklarni boshqarish va kredit infratuzilmasini rivojlantirish moliya-kredit mexanizmlarining samaradorligini oshiradi. Kredit sug'urtasi, kafolat fondlari, garov reyestrlari va raqamli baholash tizimlarini joriy etish banklar va investorlar uchun noaniqlikni kamaytiradi. Natijada investitsion loyihalarni moliyalashtirishga bo'lgan ishonch kuchayadi va investitsion faollik barqaror tus oladi.

Yettinchidan, innovatsion va muqobil moliyalashtirish mexanizmlarini rivojlantirish investitsion faollikni yangi bosqichga olib chiqadi. Venchur moliyalashtirish, islomiy moliya instrumentlari hamda raqamli moliya platformalarining bosqichma-bosqich joriy etilishi innovatsion loyihalar va startaplar uchun moliyaviy resurslarga kirishni kengaytiradi. Bu esa iqtisodiyotda yuqori qo'shilgan qiymat yaratadigan investitsiyalar ulushining oshishiga xizmat qiladi.

Umuman olganda, moliya-kredit mexanizmlarini takomillashtirish investitsion faollikni nafaqat miqdoriy, balki sifat jihatidan ham oshirish imkonini beradi. Hududiy xususiyatlar, tarmoq ustuvorliklari va bozor talablarini hisobga olgan holda amalga oshiriladigan kompleks islohotlar investitsion faollikning barqaror va inklyuziv o'sishini ta'minlaydi hamda mamlakat iqtisodiy rivojlanishining mustahkam moliyaviy asosini shakllantiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot investitsion faollikni ta'minlashda moliya-kredit mexanizmlarining o'rni va ahamiyatini kompleks tahlil qilishga qaratildi. Olib borilgan ilmiy tahlillar shuni ko'rsatdiki, investitsion faollik darajasi moliyaviy resurslarning mavjudligi bilangina emas, balki ularning taqsimlanish mexanizmi, muddati, qiymati hamda risklarni boshqarish tizimi bilan bevosita bog'liqdir. Hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar o'sish sur'atlarining tahlili investitsion faollikning notekis rivojlanayotganini hamda moliya-kredit mexanizmlarining ta'siri hududiy xususiyatlarga ega ekanini tasdiqladi.

Tadqiqot natijalari O'zbekistonda so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan bank-moliya tizimidagi islohotlar investitsion faollikning tiklanishi va o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatayotganini ko'rsatdi. Bank kreditlash mexanizmlarining kengayishi, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi moliyaviy instrumentlarning joriy etilishi, shuningdek, kapital bozori va xalqaro moliya resurslaridan foydalanish imkoniyatlarining ortishi investitsiyalar hajmining oshishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, investitsion faollikning barqarorligi va sifati nuqtai nazaridan mavjud mexanizmlarni yanada takomillashtirish zarurati saqlanib qolmoqda.

Olib borilgan tahlillar asosida investitsion faollikni ta'minlashda moliya-kredit mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi. Birinchidan, bank kreditlash tizimida uzoq muddatli investitsion kreditlar ulushini oshirish va kreditlashda pul oqimiga asoslangan yondashuvni keng joriy etish maqsadga muvofiqdir. Bu investitsion loyihalarning moliyaviy barqarorligini oshirish va kredit risklarini kamaytirishga xizmat qiladi.

Ikkinchidan, kichik va o'rta biznes subyektlari uchun moliyaviy resurslarga kirishni kengaytirish maqsadida kredit kafolatlari va lizing mexanizmlarini rivojlantirish zarur. Garov ta'minotiga qo'yiladigan talablarni yumshatish hamda muqobil ta'minot shakllarini joriy etish investitsion faollikni hududlar kesimida yanada faollashtiradi.

Uchinchidan, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi moliya-kredit mexanizmlarini manzilli va samaradorlikka yo'naltirilgan shaklda takomillashtirish lozim. Foiz stavkalarini subsidiyalash, davlat kafolatlari va rivojlanish institutlari faoliyatini ustuvor tarmoqlar hamda yuqori iqtisodiy samaraga ega loyihalarga yo'naltirish investitsion resurslardan foydalanish samaradorligini oshiradi.

To'rtinchidan, kapital bozorini rivojlantirish orqali investitsiyalarni moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish zarur. Korporativ obligatsiyalar va aksiyalar bozorini chuqurlashtirish, investorlar huquqlarini himoya qilish hamda bozor infratuzilmasini takomillashtirish bank kreditlariga bo'lgan haddan tashqari bog'liqlikni kamaytiradi.

Beshinchidan, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kengaytirish va ularning resurslaridan samarali foydalanish investitsion faollikni oshirishda muhim omil bo'lib qolmoqda. Bu jarayonda loyiha tayyorlash sifati va moliyaviy shaffoflikni oshirish alohida ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, investitsion faollikni ta'minlashda moliya-kredit mexanizmlarini takomillashtirish iqtisodiy o'sishning muhim sharti hisoblanadi. Hududiy va tarmoq xususiyatlarini hisobga olgan holda amalga oshiriladigan kompleks moliyaviy islohotlar investitsion faollikning barqaror, inklyuziv va sifat jihatidan yuqori bo'lishini ta'minlaydi hamda mamlakat iqtisodiy rivojlanishining mustahkam moliyaviy asosini shakllantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Fixed Capital Investments in the Republic of Uzbekistan for January–September 2025 (press-reliz), e'lon qilingan sana: 21.10.2025. www.stat.uz
2. Stiglitz, J. E., & Greenwald, B. C. Creating a Learning Society: A New Approach to Growth, Development, and Social Progress. Columbia University Press, 2020.
3. Mishkin, F. S. The Economics of Money, Banking and Financial Markets (13th ed.). Pearson Education, 2024, p. 19.
4. Demirgüç-Kunt, A., & Levine, R. Finance and Development: Theory and Evidence. World Bank Publications, 2024, pp. 8–17.
5. Arestis, P. Finance, Investment and Economic Development. Cambridge University Press, 2025, p. 21.
6. Abdullayev, R. V. O'zbekistonda bank kreditlash tizimi va investitsion faollik o'rtasidagi bog'liqlik. Iqtisodiyot va moliya, 2022, № 3, 45–53.
7. Umarova, G. T. Investitsion muhitni yaxshilashda moliya-kredit mexanizmlarining roli. O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi, 2023, № 2, 28–36.
8. Beck, T., Degryse, H., De Haas, R., & Van Horen, N. When arm's length is too far: Relationship banking over the business cycle. Journal of Financial Economics, 2018, 127(1), 174–196. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2017.10.005>
9. Love, I., & Martínez Pería, M. S. How bank competition affects firms' access to finance. World Bank Economic Review, 2015, 29(3), 413–448. <https://doi.org/10.1093/wber/lhu003>
10. Gennaioli, N., Shleifer, A., & Vishny, R. A crisis of beliefs: Investor psychology and financial fragility. Journal of Economic Perspectives, 2018, 32(3), 109–130. <https://doi.org/10.1257/jep.32.3.109>
11. Claessens, S., & Kose, M. A. Frontiers of macrofinancial linkages. Journal of Economic Perspectives, 2018, 32(4), 3–24. <https://doi.org/10.1257/jep.32.4.3>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100